CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr.21rji-780/25 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-25040495-03-21rji-18062025 Judecător Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

27 noiembrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul condamnatului Moisei Radu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 mai 2025, prin care s-a declarat ca inadmisibilă plângerea condamnatului Moisei Radu împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 26 marte 2025 în judecătoria Orhei, sediul Central a fost înregistrată plângerea condamnatului Moisei Radu împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, solicitând constatarea condițiilor de detenție inumane, prin care s-a solicitat constatarea faptului deținerii condamnatului în condiții inumane în Penitenciarul nr. 18 Brănești, cu reducerea pedepsei.

În motivarea plângerii a indicat că se deține în Penitenciarul nr.18 Brănești, care este într-o stare deplorabilă, celulele supraaglomerate, sunt prezente insecte și rozătoare, iluminare slabă, condiții sanitare precare.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 28 martie 2025, s-a comunicat condamnatului despre neajunsurile admise la înaintarea plângerii referitoare la condițiile de detenție, i s-a acordat un termen de 30 zile de la primirea încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și anume: să indice perioada și locul de detenției pentru care solicită reducerea termenului pedepsei; să descrie detaliat condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; să anexeze probe relevante în susținerea plângerii înaintate (răspunsurile administrației instituției penitenciare la plângerile adresate cu privire la condițiile de detenție, după caz explicațiile altor condamnați sau preveniți).

Copia încheierii judecătorești din 28 martie 2025 a fost recepționată de condamnatul Moisei Radu la 02 aprilie 2025, fapt confirmat prin avizul de recepție a corespondenței (f.d.9).

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 mai 2025, s-a declarat inadmisibilă plângerea condamnatului Moisei Radu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a explicat condamnatului Moisei Radu că plângerea sa a fost declarată inadmisibilă deoarece nu a înlăturat neajunsurile constatate prin încheiere judecătorească, ceea ce nu exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu același obiect, dacă înlătură toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 mai 2025, a declarat recurs condamnatul Moisei Radu, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu admiterea plângerii. În motivarea solicitărilor din recurs condamnatul a reiterat argumentele și temeiurile de fapt și de drept invocate în plângerea privind condițiile de detenție.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului, fără participarea părților, şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la

data examinării recursului, declarat de către condamnatul Moisei Radu, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Nord consideră necesar de a admite recursul condamnatului Moisei Radu, va dispune casarea în ordinea art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, a încheierii atacate, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în același complet de judecată, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, în corespundere cu care, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea soluției adoptate, Colegiul penal reține următoarele circumstanțe, după cum urmează:

În conformitate cu art. 473^2 alin. (2), (2^1) (2^2) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin. (1) trebuie să conțină datele privind perioada şi locul detenției, precum şi descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate. La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentința sau încheierea. **(2^1)** În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucție stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. **(2^2)** Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plângerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă.

Analizând actele cauzei, prin prisma prevederilor normei citate supra, Colegiul reține în calitate de temei pentru casarea hotărârii judiciare faptul, că soluția de respingere a plângerii ca fiind inadmisibilă nu corespunde materialelor cauzei, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a

aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia actului judecătoresc contestat.

La caz, Colegiul reține că la data de 26 martie 2025 condamnatul Moisei Radu a depus în instanța de judecată plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție garantate de art. 3 CEDO.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 28 martie 2025 s-a comunicat condamnatului Moisei Radu despre neajunsurile admise la înaintarea plângerii referitoare la condițiile de detenție, s-a acordat un termen de 30 zile de la primirea încheieri pentru înlăturarea neajunsurilor și anume: **1)** să indice perioada și locul de detenției pentru care solicită reducerea termenului pedepse; **2)** să descrie detaliat condițiile materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; **3)** să anexeze probe relevante în susținerea plângerii înaintate (răspunsurile administrației instituției penitenciare la plângerile adresate cu privire la condițiile de detenție, după caz explicațiile altor condamnați sau preveniți).

Încheierea judecătorului de instrucție a fost recepționată de către condamnatul Moisei Radu la data de 02 aprilie 2025, fără a fi expediată în adresa instanței un oarecare răspuns, prin care s-ar fi încercat lichidarea neajunsurilor invocate de către judecătorul de instrucție.

Din care considerent, prin încheierea judecătorului de instrucție din 20 mai 2025 s-a respins plângerea ca fiind inadmisibilă, din motiv că condamnatul Moisei Radu nu a lichidat neajunsurile invocate prin încheierea anterioară.

La caz, Colegiul reține caracterul pripit al soluției judiciare de respingere ca inadmisibilă a plângerii condamnatului Moisei Radu, pe motivul neconformării condamnatului cerințelor. Or, din materialele supuse examinării se constată întrunirea condițiilor de formă și conținut a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Colegiul constată, că prin plângerea depusă de către condamnatul Moisei Radu din 26 martie 2025, au fost descrise condițiile în care s-a deținut condamnatul cât și locul de detenție, adică Penitenciarului nr. 18 Brănești.

În acest context, Colegiul penal precizează că în conformitate cu prevederile art. 473^3 alin. (2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.

Această regulă se desprinde din dispoziția art. 473^3 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit căreia, pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în

termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.

Respectiv, lecturând materialele cauzei puse la dispoziția instanței de recurs, Colegiul atestă, ne întreprinderea de către instanța de fond la judecarea cererii, a măsurilor vizate supra, în consecință condamnatului Moisei Radu îngrădindu-i-se accesul la justiție, motiv pentru care se impune casarea încheierii contestate, cu remiterea cazului la rejudecare în fond pentru verificarea obiectivă atât a argumentelor cererii înaintate de condamnat, cât și contraargumentelor reprezentantului instituției penitenciare, ceea ce nu poate fi efectuat la examinarea recursului, fiind necesară participarea efectivă a părților cu verificarea aspectelor faptice.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul condamnatului Moisei Radu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 20 mai 2025, prin care s-a declarat ca inadmisibilă plângerea condamnatului Moisei Radu împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO, se admite, cu casarea respectivei încheieri, și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**